

Bruxelles, 7 mai 2025
(OR. en)

8672/25

**Dosar interinstituțional:
2024/0079 (NLE)**

**EDUC 135
SOC 255
JEUN 64
DIGIT 81
ENV 309**

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Consiliul
Subiect:	Proiect de recomandare a Consiliului privind un sistem european de asigurare a calității și de recunoaștere în învățământul superior - <i>Adoptare</i>

1. La 30 aprilie 2025, Comitetul Reprezentanților Permanenți a confirmat acordul cu privire la proiectul de recomandare sus-menționat, astfel cum figurează în anexa la prezenta notă.
2. Prin urmare, Consiliul (EYCS) este invitat să adopte proiectul de recomandare în cadrul reuniunii sale din 12 mai 2025.
3. După adoptare, recomandarea va fi publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Proiect de recomandare a Consiliului

privind un sistem european de asigurare a calității și de recunoaștere în învățământul superior

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 165,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

1. Sistemele de asigurare a calității sunt esențiale pentru stabilirea unor standarde de înaltă calitate în materie de educație și pentru consolidarea încrederii între sistemele și instituțiile de învățământ superior din Spațiul european al educației și din afara acestuia. Ele constituie un element esențial al cooperării transnaționale. Asigurarea calității învățământului superior reprezintă baza unei încrederi reciproce care permite o cooperare transnațională și o mobilitate fluidă în scop educațional.
2. Principala responsabilitate pentru calitatea ofertei lor educaționale le revine instituțiilor de învățământ superior, care ar trebui să facă din atingerea celor mai înalte standarde o prioritate instituțională esențială și să dezvolte strategii și procese de asigurare a calității pentru a asigura realizarea acestui obiectiv.

3. Punerea în aplicare a Standardelor și orientărilor pentru asigurarea calității (ESG) în Spațiul european al învățământului superior a reprezentat un pas fundamental în consolidarea Spațiului european al învățământului superior (SEIS), ceea ce sprijină crearea unei culturi a calității în sistemele și instituțiile de învățământ superior din întreaga Europă. Cu toate acestea, ESG nu au fost încă puse în aplicare pe deplin în toate statele membre.
4. Societățile din întreaga Europă se regăsesc față în față cu transformări dinamice determinate de tranziția verde și de cea digitală, cu oportunități și provocări legate de inteligența artificială, cu dificultăți demografice și cu un context geopolitic în schimbare vertiginoasă. Sistemele de învățământ superior ar trebui nu numai să reacționeze la această transformare, ci și să o dirijeze și să își aducă o contribuție activă. Acolo unde este cazul, procesele de asigurare a calității ar trebui să sprijine instituțiile de învățământ superior în această călătorie transformațională prin furnizarea de analize de specialitate pentru a îmbunătăți calitatea ofertei lor educaționale.
5. Este necesar să se ia măsuri pentru ca procesele de asigurare a calității să devină mai flexibile, mai internaționalizate și mai adecvate scopului urmărit, asigurându-se, în același timp, faptul că aceste procese rămân axate pe asigurarea celor mai înalte standarde de calitate. Obținerea de feedback de la absolvenți cu privire la parcursurile lor de învățare și de carieră și cu privire la relevanța educației, a aptitudinilor și a competențelor dobândite constituie un instrument valoros de monitorizare, care poate fi utilizat pentru a asigura calitatea și relevanța la nivel instituțional și de sistem. Inițiativa europeană privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților¹ a făcut această monitorizare mai sistematică și mai comparabilă.
6. Existența unor mecanisme naționale divergente de asigurare a calității continuă să facă dificilă cooperarea transnațională în învățământul superior, împiedicând dezvoltarea de programe educaționale comune și limitând oportunitățile educaționale pentru instituțiile de învățământ superior și pentru studenți. Este important să existe un echilibru între demonstrarea respectării cerințelor formale, pe de o parte, și o axare permanentă pe îmbunătățirea constantă a ofertei educaționale, care este esențială pentru asigurarea calității, precum și un angajament neabătut în acest sens, pe de altă parte.

¹ Recomandarea Consiliului din 20 noiembrie 2017 privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților (JO C 423, 9.12.2017, p. 1).

7. Instrumentele existente, cum ar fi abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune (abordarea europeană)², sunt foarte apreciate de comunitatea învățământului superior și de statele membre, însă implementarea lor rămâne limitată din cauza abordărilor naționale divergente.
8. Programele comune au devenit o caracteristică distinctivă a Spațiului european al educației și sunt foarte apreciate de toate părțile interesate din învățământul superior. Adoptarea unor dispoziții adecvate de asigurare a calității reprezintă o condiție prealabilă pentru a se asigura că aceste programe comune pot fi puse în aplicare pe scară largă în întreaga Uniune. Acordarea unei etichete de diplomă europeană comună pe baza unor criterii predefinite ar putea contribui la soluționarea problemelor existente legate de asigurarea calității și de acreditarea programelor comune. Într-o etapă ulterioară, o diplomă europeană comună ar putea să încurajeze suplimentar instituțiile de învățământ superior implicate în cooperarea transnațională să organizeze programe de studii comune și să acorde diplome comune, în concordanță cu instrumentele Bologna.
9. Discuțiile privind diploma europeană comună sunt în curs de desfășurare, însă Consiliul Uniunii Europene nu a luat încă o decizie cu privire la posibila introducere a acesteia, iar orice mențiune a diplomei europene comune în prezenta recomandare a Consiliului ar trebui înțeleasă în acest context. Vor fi necesare informații clare și detaliate pentru ca Consiliul să poată lua o decizie fondată pe argumente științifice privind următorii pași în direcția unei diplome europene comune.
10. Criteriile europene care figurează în anexa II stabilesc principalele caracteristici ale etichetei de diplomă europeană comună și garantează respectarea celor mai înalte standarde pentru programele transnaționale oferite, scoțând în evidență natura specific europeană a unei astfel de etichete. Aceste criterii sunt facultative și nu au caracter obligatoriu din punct de vedere juridic, dar, pentru a asigura încrederea reciprocă, eticheta de diplomă europeană comună se acordă numai atunci când toate aceste criterii sunt îndeplinite.

² Abordarea, aprobată de miniștrii SEIS în mai 2015, vizează „eliminarea unui obstacol important în calea elaborării de programe de studii comune prin stabilirea de standarde pentru aceste programe care se bazează pe instrumentele convenite ale SEIS, fără a aplica criterii naționale suplimentare”.

11. Setul de criterii europene pentru eticheta de diplomă europeană comună poate reprezenta o bază de pornire pentru criteriile ce urmează să fie aplicate diplomei europene comune într-o etapă ulterioară în cazul în care, după ce analizează raportul de evaluare al Comisiei privind punerea în aplicare a etichetei de diplomă europeană comună și studiul de fezabilitate privind o diplomă europeană comună, astfel cum sunt descrise în Rezoluția Consiliului privind o etichetă de diplomă europeană comună și etapele următoare către o posibilă diplomă europeană comună: stimularea competitivității Europei și a atractivității învățământului superior european, Consiliul decide să ia măsuri în direcția introducerii unei diplome europene comune. Studiul de fezabilitate ar trebui să includă o evaluare riguroasă a criteriilor europene pe baza cărora ar urma să fie acordată diploma europeană comună și a procedurilor aferente de asigurare a calității, ca suport pentru decizia Consiliului privind criteriile aplicabile unei posibile diplome europene comune.
12. În conformitate cu Recomandarea Consiliului privind crearea de punți pentru o cooperare europeană eficace în domeniul învățământului superior³, mai multe state membre încurajează o recurgere la abordarea europeană și se orientează treptat către sisteme externe de asigurare a calității cu caracter instituțional mai pronunțat. Mulțumită acestui lucru, cooperarea transnațională între instituțiile de învățământ superior devine mai eficientă și mai flexibilă. Consolidarea sistemelor interne de asigurare a calității reprezintă un pas important în direcția accelerării proceselor, asigurând în același timp cele mai înalte standarde de calitate.

³ Recomandarea Consiliului din 5 aprilie 2022 privind crearea de punți pentru o cooperare europeană eficace în domeniul învățământului superior (JO C 160, 13.4.2022, p. 1).

13. Alianțele de instituții de învățământ superior, cum ar fi alianțele universităților europene, se află în avangarda cooperării transnaționale. Concluziile Consiliului referitoare la inițiativa privind universitățile europene – Crearea de legături între învățământul superior, cercetare, inovare și societate: pregătirea terenului pentru o nouă dimensiune a învățământului superior european⁴ afirmă că „universitățile europene” vizează să contribuie la calitatea cooperării transnaționale prin strategii interinstituționale care combină învățarea și predarea, cercetarea, inovarea și transferul de cunoștințe către economie și societate și contribuie la schimbarea de la nivelul societal și al politicilor. Ele sunt totodată platforme importante pentru dezvoltarea în continuare a dimensiunilor cercetării și inovării în cadrul instituțiilor de învățământ superior, care trebuie să vizeze activități de învățare bazate pe cercetare, precum și cariere de cercetare și predare flexibile și atractive și pe termen lung. Aceste alianțe se angajează să își aprofundeze și mai mult cooperarea prin înființarea de campusuri interuniversitare europene în care oferta educațională comună să fie norma. Ca pas esențial în direcția creării acestor campusuri, alianțele dezvoltă sisteme interne de asigurare a calității care să asigure calitatea ofertei lor educaționale comune la cele mai înalte standarde. Acest lucru va face ca părțile interesate să se simtă asigurate și va facilita oferta educațională comună. Au fost identificate elementele constitutive esențiale pentru a începe explorarea posibilității unui cadru de asigurare a calității special dedicat și pentru a evalua utilizarea acestuia.

⁴ Concluziile Consiliului referitoare la inițiativa privind universitățile europene – Crearea de legături între învățământul superior, cercetare, inovare și societate: pregătirea terenului pentru o nouă dimensiune a învățământului superior european (JO C 221, 10.6.2021, p. 14).

14. Recunoașterea reciprocă automată a calificărilor și a perioadelor de învățare petrecute în străinătate este necesară pentru ca mobilitatea în scop educațional să devină o realitate pentru toți, pentru a sprijini circulația echilibrată a creierelor între toate statele membre și pentru a stimula competitivitatea. În Recomandarea Consiliului din 2018 privind recunoașterea reciprocă automată a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate⁵, statele membre au fost invitate să ia măsurile necesare pentru a realiza recunoașterea reciprocă automată a calificărilor în scopul continuării învățării fără să fie necesară o procedură de recunoaștere separată, astfel încât o calificare dobândită în cadrul învățământului superior într-un stat membru să fie recunoscută automat la același nivel în scopul accesului la studii de nivel superior în alte state membre, fără a aduce atingere dreptului instituției de învățământ superior sau al autorităților competente de a stabili criterii specifice de admitere pentru anumite programe sau de a verifica autenticitatea documentelor. Sisteme solide de asigurare a calității stau la baza consolidării încrederii necesare pentru a asigura recunoașterea automată.
15. Prezenta recomandare respectă pe deplin principiile subsidiarității, autonomiei instituționale și libertății academice și va fi pusă în aplicare în conformitate cu circumstanțele naționale și în cooperare cu statele membre și toate părțile interesate relevante.

⁵ Recomandarea Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate (JO C 444, 10.12.2018, p. 1).

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Îmbunătățirea tuturor sistemelor de asigurare a calității

1. Se recomandă statelor membre:

- a) să creeze condiții favorabile pentru ca asigurarea calității să continue să se dezvolte, mai ales în scopul îmbunătățirii calității și al creșterii relevanței studiilor superioare, precum și să mențină un nivel ridicat de încredere și responsabilitate transnațională în cadrul instituțiilor de învățământ superior;
- b) să asigure faptul că sistemele de asigurare a calității sunt adecvate scopului și, prin urmare, că pot răspunde principalelor evoluții societale, tehnologice și economice care afectează învățământul superior. Sistemele de învățământ superior pot să folosească bunele practici existente ca sursă de inspirație pentru a aborda aceste aspecte în moduri diferite, de exemplu prin încurajarea instituțiilor de învățământ superior să le includă în procedurile lor interne de asigurare a calității, încorporând obiective specifice în asigurarea externă periodică a calității sau prin evaluări țintite sau tematice ale calității la nivel de sistem. Instituția de învățământ superior rămâne principala responsabilă pentru calitatea ofertei sale educaționale. O astfel de abordare ar trebui să se desfășoare în deplină concordanță cu ESG și ar putea include subiecte precum:
 - i) promovarea și protejarea valorilor academice fundamentale, astfel cum sunt definite în procesul de la Bologna;

- ii) relevanța rezultatelor predării și învățării pentru dezvoltarea personală, pentru capacitatea de inserție profesională și pentru o cetățenie activă, animată de spirit critic și responsabilă, bazându-se, de exemplu, pe informații provenite din monitorizarea parcursului profesional al absolvenților sau pe o cooperare mai strânsă cu partenerii sociali, inclusiv elaborarea de programe de învățământ și oferirea de oportunități de stagi⁶;
- iii) chestiunea de a afla dacă programele (care conduc la o diplomă completă sau la microcertificări) consolidează competențele (și anume, cunoștințele, aptitudinile și atitudinile) studenților și ale cursanților pe tot parcursul vieții cu privire la principalele priorități societale și economice, cum ar fi tranziția verde și cea digitală;
- iv) sinergii relevante între educație, inclusiv educația și formarea profesională, cercetare, inovare și serviciile pentru societate;
- v) un învățământ superior incluziv, astfel cum este definit în procesul de la Bologna, promovând, printre altele, accesibilitatea și egalitatea de gen, precum și învățarea axată pe student și starea de bine;
- vi) cariere academice și condiții de muncă atractive și durabile⁷;
- vii) strategii de consolidare a cooperării internaționale;

⁶ Recomandarea Consiliului din 20 noiembrie 2017 privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților (JO C 423, 9.12.2017, p. 1).

⁷ Astfel cum sunt definite în Recomandarea Consiliului din 25 noiembrie 2024 privind carierele atractive și durabile în învățământul superior (JO C, C/2024/7282, 5.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj>).

- c) în măsura posibilului, să se asigure că, pentru instituțiile de învățământ superior, procesele externe de asigurare a calității sunt adecvate scopului și economice pentru a evita sarcinile administrative suplimentare;
- d) să se asigure că deciziile privind acreditarea, înregistrarea și evaluarea instituțiilor și programelor de învățământ superior sunt luate într-un mod transparent și obiectiv, în concordanță cu ESG, cu participarea unor experți calificați și a comunității învățământului superior, inclusiv a studenților, a cadrelor universitare și a personalului administrativ, în scopul promovării unei culturi a calității;
- e) să încurajeze instituțiile de învățământ superior să monitorizeze măsura în care procedurile de asigurare a calității conduc la o îmbunătățire a calității ofertei educaționale;
- f) să încurajeze publicarea verificărilor de asigurare a calității (fie la nivel instituțional, fie la nivel de program) în baza de date privind rezultatele asigurării externe a calității (DEQAR) și să faciliteze traducerea acestora, pentru a îmbunătăți transparența transnațională a calității ofertei de învățământ superior;

- g) să se asigure că sistemele interne instituționale de asigurare a calității acoperă întreaga gamă a ofertei educaționale a unei instituții de învățământ superior. Pentru oferta educațională care conduce la obținerea de microcertificări, a se utiliza ca referință abordarea europeană a microcertificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională și principiile europene privind conceperea și emiterea microcertificărilor⁸;
- h) să sprijine și să încurajeze agențiile de asigurare a calității să organizeze activități de învățare reciprocă, permițând instituțiilor naționale de învățământ superior și agențiilor de asigurare a calității să își compare practicile cu cele din alte părți ale Spațiului european al educației. Acest lucru se poate realiza prin învățare comparativă⁹, în cadrul căreia instituțiile de învățământ superior și agențiile de asigurare a calității pot învăța de la alte instituții de învățământ superior de vârf, sau prin analiza datelor rezultate în urma monitorizării parcursului profesional al absolvenților și a celor generate de Observatorul european al sectorului învățământului superior.

⁸ Astfel cum se prevede în Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind o abordare europeană a microcertificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională (JO C 243, 27.6.2022, p. 10).

⁹ Învățarea comparativă este definită ca un proces de creare a unei legături sistemice și integrate între analiza comparativă și activitățile de învățare reciprocă în toate domeniile care vizează asigurarea calității în domeniul învățământului superior.

Explorarea posibilității dezvoltării unui cadru de asigurare a calității special dedicat pentru alianțele de instituții de învățământ superior

2. Se recomandă ca statele membre să exploreze împreună posibilitatea dezvoltării unui cadru european special dedicat care să permită oricărui tip de alianță a unor instituții de învățământ superior implicată într-o cooperare durabilă și pe termen lung, care depășește cooperarea ad-hoc sau pe bază de proiecte, să facă obiectul unei evaluări externe comune a dispozițiilor sale interne comune de asigurare a calității, care să acopere toate acțiunile comune sau cel puțin oferta educațională comună a instituțiilor participante, cum ar fi programele comune sau microcertificările comune, după caz. Această activitate ar trebui să includă următoarele acțiuni:
- a) colaborarea cu părțile interesate din domeniul asigurării calității și cu alianțele de instituții de învățământ superior pentru a explora posibilitatea dezvoltării acestui cadru de asigurare a calității special dedicat, pe baza elementelor constitutive incluse în anexa I la prezenta recomandare, și pentru a testa acest cadru, pe baza rezultatelor proiectelor EUniQ¹⁰ și IMINQA¹¹ finanțate de Erasmus+, după caz;
 - b) evaluarea necesității instituirii acestui cadru special dedicat, punând accentul în mod deosebit pe măsura în care cadrul poate duce la o reducere semnificativă a sarcinilor administrative și poate aduce o valoare adăugată clară pentru instituțiile de învățământ superior și pentru alți actori relevanți;
 - c) în funcție de rezultatele evaluării, acordarea permisiunii ca agențiile UE de asigurare a calității înregistrate în EQAR și agențiile UE care pun în aplicare integral abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune să efectueze o astfel de evaluare externă de asigurare a calității, pe baza acestui cadru;

¹⁰ Proiectul EUniQ a elaborat o abordare pentru asigurarea cuprinzătoare a calității universităților europene.

¹¹ IMINQA este proiectul-umbrelă pentru sprijinirea Grupului tematic *inter pares* Bologna privind asigurarea calității.

Flexibilizarea programelor sau a abordărilor combinate în ceea ce privește asigurarea externă a calității

3. Se recomandă statelor membre:

- a) să faciliteze cooperarea transnațională și flexibilitatea sistemelor de învățământ superior prin:
 - i) sprijinirea instituțiilor de învățământ superior pentru a institui sau a consolida un proces intern solid de asigurare a calității și pentru a dezvolta o cultură instituțională solidă a calității;
 - ii) odată ce instituțiile de învățământ superior dispun de un proces intern solid de asigurare a calității, încurajarea evoluției către o abordare instituțională pentru asigurarea calității, de exemplu prin limitarea acreditării obligatorii a programelor de către agențiile de asigurare a calității la acreditarea inițială pentru noile programe și, atunci când este posibil, prin introducerea unor proceduri de autoreacreditare ca parte a procesului intern de asigurare a calității;
 - iii) consolidarea abordării bazate pe dovezi a asigurării calității, utilizând o gamă largă de date, inclusiv a celor rezultate în urma monitorizării parcursului profesional al absolvenților și a celor generate de Observatorul european al sectorului învățământului superior, și
 - iv) sprijinirea învățării reciproce și a consolidării capacităților instituțiilor de învățământ superior pentru a spori o cultură a calității în rândul acestora, în contextul tranziției către o abordare instituțională a asigurării externe a calității;

- b) în cazul în care acest lucru nu a fost încă realizat, să permită și să încurajeze utilizarea abordării europene prin:
 - i) eliminarea criteriilor de asigurare a calității adăugate la nivel național sau a oricăror alte bariere administrative sau de reglementare potențiale;
 - ii) crearea unui mediu propice care să ofere îndrumare și sprijin persoanelor care lucrează în domeniul asigurării calității, ținând seama de autonomia instituțională;
 - iii) încurajarea unui mediu în care nu apar dezavantaje financiare ca urmare a utilizării abordării europene în comparație cu procedurile desfășurate la nivel național.

Construirea bazelor pentru obținerea etichetei de diplomă europeană comună

Se recomandă ca eticheta de diplomă europeană comună să fie acordată exclusiv:

- a) atunci când sunt îndeplinite toate criteriile europene pentru o etichetă de diplomă europeană comună prevăzute în anexa II
- și
- b) pentru calitatea asigurată în conformitate cu ESG sau cu programe recunoscute, în funcție de circumstanțele naționale, pentru a asigura aplicarea unor standarde comune, precum și calitatea și credibilitatea etichetei.

4. Se recomandă statelor membre:

- a) să le permită agențiilor UE de asigurare a calității înregistrate în EQAR și agențiilor UE care pun în aplicare integral abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune:
 - i) să acorde eticheta de diplomă europeană comună¹² programelor pentru o diplomă comună care se bazează pe instrumentele Bologna existente și care îndeplinesc standardele ESG și toate criteriile europene stabilite în anexa II, în cazul în care este necesar un program sau o abordare combinată de asigurare externă a calității sau
 - ii) să acorde tuturor tipurilor de instituții de învățământ superior care fac obiectul unei asigurări externe, naționale sau regionale, a calității la nivel instituțional capacitatea de a autoacorda eticheta de diplomă europeană comună programelor lor pentru o diplomă comună, pe baza asigurării interne a calității și a respectării instrumentelor Bologna existente, a ESG și a tuturor criteriilor europene;
- b) să identifice modalități de completare a revizuirii periodice ESG a activității agențiilor naționale de asigurare a calității pentru a se asigura că programele comune îndeplinesc criteriile europene și să creeze un registru al programelor comune care îndeplinesc criteriile europene și sunt eligibile să acorde o etichetă de diplomă europeană comună;
- c) să colaboreze cu Comisia pentru a evalua dacă criteriile europene pentru o etichetă de diplomă europeană comună pot fi aplicate și programelor de învățământ superior de nivel 5 CEC, după caz.

¹² Astfel cum se precizează la punctul 12 din Recomandarea Consiliului din 5 aprilie 2022 privind crearea de punți pentru o cooperare europeană eficientă în domeniul învățământului superior (JO C 160, 13.4.2022, p. 1).

Implementarea recunoașterii automate

5. Se recomandă statelor membre:

- a) să încurajeze și să sprijine evaluarea implementării recunoașterii reciproce automate¹³ prin intermediul proceselor interne și externe de asigurare a calității ale instituțiilor de învățământ superior;
- b) să elaboreze, în strânsă cooperare cu instituțiile de învățământ superior și cu alte părți interesate implicate, și să emită orientări clare pentru instituțiile de învățământ superior cu privire la modul în care se poate face distincția între recunoașterea automată a unei calificări pentru acces și dreptul instituțiilor de învățământ superior de a lua decizii privind admiterea la un program specific; să revizuiască periodic aceste orientări, în funcție de necesități, pe baza rezultatelor evaluărilor efectuate de echipa de accelerare a programului Erasmus+¹⁴ pentru punerea în aplicare a recunoașterii automate;
- c) să sprijine instituțiile de învățământ superior în adoptarea unei abordări bazate pe rezultatele învățării în ceea ce privește procedurile de admitere, fără a aduce atingere capacității acestor instituții de a-și stabili propriile lor criterii de admitere specifice;
- d) să colaboreze cu instituțiile de învățământ superior și cu organismele naționale sau regionale de recunoaștere pentru a monitoriza deciziile de recunoaștere, îmbunătățind colectarea datelor și abordările bazate pe dovezi la nivel instituțional, regional, național și european;

¹³ Astfel cum este definită în Recomandarea Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate (JO C 444, 10.12.2018, p. 1).

¹⁴ După cum se recomandă în Raportul Comisiei către Consiliu referitor la punerea în aplicare a Recomandării Consiliului privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate, 23 februarie 2023, COM(2023) 91 final.

- e) să sprijine instituțiile de învățământ superior să emită toate diplomele și microcertificările într-un format compatibil cu standardele acreditărilor digitale europene pentru învățare (EDC), inclusiv modelul european de învățare, ca factor esențial al recunoașterii automate, prin intermediul unor controale EDC integrate ale autenticității, ale dovezilor de asigurare a calității și ale acreditării;
- f) să încurajeze și să sprijine consolidarea capacităților și crearea de rețele pentru personalul din centrele ENIC-NARIC și din instituțiile de învățământ superior prin formare și instrumente digitale, inclusiv în domeniul inteligenței artificiale, și să asigure o cooperare strânsă cu autoritățile de recunoaștere și de asigurare a calității;
- g) să sprijine o cooperare strânsă între personalul care lucrează în domeniul recunoașterii și în cel al asigurării calității, atât la nivel național, cât și la nivel european, între rețeaua ENIC-NARIC și Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA).

6. Se recomandă ca statele membre să dea curs acestor recomandări cât mai curând posibil pentru a le permite tuturor tipurilor de instituții de învățământ superior să pună în aplicare eticheta de diplomă europeană comună și să analizeze calea către o diplomă europeană comună, în conformitate cu Rezoluția Consiliului privind o etichetă de diplomă europeană comună și cu etapele următoare către o posibilă diplomă europeană comună: stimularea competitivității Europei și a atractivității învățământului superior european. Acestea sunt invitate să informeze periodic Comisia, în contextul structurilor de lucru ale cadrului Spațiului european al educației¹⁵, cu privire la măsurile luate la nivelul adecvat pentru a sprijini obiectivele prezentei recomandări ca pași esențiali în direcția realizării și dezvoltării în continuare a Spațiului european al educației.

¹⁵ Astfel cum se prevede în Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) (JO C 66, 26.2.2021, p. 1).

INVITĂ COMISIA:

7. să sprijine dezvoltarea în continuare a bazei de date privind rezultatele asigurării externe a calității (DEQAR)¹⁶, gestionată de EQAR, pentru a o folosi drept registru al programelor cărora le-a fost atribuită eticheta de diplomă europeană comună, pe baza bunelor practici ale centrelor naționale de informare pentru recunoaștere academică (NARIC) care o utilizează pentru recunoașterea automată;
8. să continue să sprijine dezvoltarea și promovarea practicilor de monitorizare a parcursului profesional al absolvenților pentru a îmbunătăți calitatea și relevanța învățământului superior, precum și pentru a îmbunătăți posibilitatea de comparare a acestuia și analiza comparativă între țări și instituții;
9. să continue să împărtășească cu statele membre și cu întreaga comunitate a învățământului superior experiența acumulată în cadrul inițiativelor de cooperare transnațională, cum ar fi alianțele universităților europene și programe precum programul de masterat comun Erasmus Mundus, programele de doctorat comune ale acțiunilor Marie Skłodowska-Curie (MSCA) sau programele de educație specializate finanțate prin programul Europa digitală¹⁷;

¹⁶ DEQAR (*Database of External Quality Assurance Results*) este baza de date privind rezultatele asigurării externe a calității pentru agențiile de asigurare a calității înscrise în Registrul european pentru asigurarea calității în învățământul superior (EQAR). Toate agențiile înregistrate în EQAR își pot publica rapoartele în această bază de date. Participarea la DEQAR este voluntară.

¹⁷ Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului „Europa digitală” și de abrogare a Deciziei (UE) 2015/2240 (JO L 166, 11.5.2021, p. 1).

10. să încurajeze statele membre să utilizeze Instrumentul de sprijin tehnic (IST) pentru a avea acces la expertiză tehnică personalizată pentru a concepe și a pune în aplicare reformele necesare în domeniul învățământului superior, inclusiv prin îmbunătățirea mecanismelor de guvernanță și de asigurare a calității pentru instituțiile de învățământ superior;
11. să sprijine învățarea comparativă între agențiile de asigurare a calității.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*

Elemente constitutive pentru explorarea posibilității dezvoltării unui cadru de asigurare a calității special dedicat pentru alianțele de instituții de învățământ superior

1. INTRODUCERE

Următoarele elemente constitutive sunt formulate cu scopul de a servi drept bază pentru explorarea posibilității unui cadru complet pentru o nouă abordare de asigurare a calității pentru alianțele de instituții de învățământ superior. Acestea valorifică rezultatele proiectelor QA-FIT și IMINQA finanțate prin Erasmus+. Ele au fost analizate împreună cu părțile interesate în materie de asigurare a calității și nu sunt menite să dubleze niciun alt proces de asigurare a calității. Aceste elemente vor fi analizate în continuare în colaborare cu statele membre și cu părțile interesate din învățământul superior și vor servi drept instrument facultativ pe care alianțele de instituții de învățământ superior îl pot utiliza pentru a asigura calitatea și eficiența activităților lor gestionate în comun.

2. SCOPUL

În conformitate cu principiile Standardelor și orientărilor pentru asigurarea calității (ESG) în Spațiul european al învățământului superior, o evaluare a asigurării calității ar combina obiectivul dublu al asumării responsabilității și al îmbunătățirii calității, și anume:

- a) să contribuie la îmbunătățirea calității unei alianțe și să sprijine alianța în atingerea obiectivelor sale și
- b) să permită unei alianțe să demonstreze calitatea activităților sale gestionate în comun.

Prin urmare, evaluarea, care urmează să fie efectuată de o agenție de asigurare a calității selectată de o alianță anume:

- a) ar certifica faptul că cooperarea între instituțiile de învățământ superior constituie o alianță, în sensul prezentei recomandări;
- b) ar conduce la o reducere a sarcinii administrative pentru alianță, permițând ca activitățile gestionate în comun să facă obiectul unei asigurări externe a calității pe bază comună și doar o singură dată pe parcursul unei perioade de valabilitate stabilite, în loc să facă obiectul mai multor sisteme naționale externe de asigurare a calității și
- c) ar facilita asigurarea calității ofertei educaționale comune oferite de alianțe, de exemplu programe comune sau microcertificări.

3. PRINCIPII

Metodologia de evaluare elaborată de agențiile de asigurare a calității:

- a) ar reflecta autonomia și diversitatea alianțelor;
- b) ar încuraja o alianță să instituie un sistem intern comun de asigurare a calității care să acopere întreaga sa ofertă educațională comună;
- c) ar urma principiul „doar o singură dată”: oferta educațională comună ar face obiectul unei asigurări a calității externe o singură dată, în timpul unei perioade de valabilitate date și
- d) ar integra toate părțile relevante ale ESG, abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune și, după caz, criteriile europene pentru obținerea unei etichete de diplomă europeană comună, astfel cum sunt prevăzute în anexa II la prezenta recomandare.

4. ELIGIBILITATE

Evaluarea ar fi deschisă oricărei alianțe de instituții de învățământ superior din Spațiul european al învățământului superior.

Alianța ar trebui să aibă o formă de asigurare internă a calității la nivel de alianță, care să își asume responsabilitatea pentru anumite activități gestionate în comun.

5. DOMENIUL DE APLICARE

Evaluarea s-ar axa pe eficacitatea mecanismelor interne ale alianței de asigurare a calității și de îmbunătățire a calității. Alianța ar trebui să stabilească și să asigure transparența ofertei și activităților educaționale comune care fac obiectul asigurării interne comune a calității la nivel de alianță.

6. CARACTERISTICI PRINCIPALE

Evaluarea s-ar baza pe standarde care încorporează pe deplin partea 1 din ESG.

Standardele ar putea să includă, de asemenea, confirmarea faptului că asigurarea internă a calității la nivel de alianță garantează că:

- a) programele educaționale comune oferite de alianță respectă standardele abordării europene privind asigurarea calității programelor comune și
- b) programele educaționale comune îndeplinesc criteriile europene de acordare a etichetei de diplomă europeană comună, în cazul în care alianța decide să o acorde.

Evaluarea ar trebui realizată de o agenție a UE de asigurare a calității înregistrată în EQAR sau de o agenție a UE care pune în aplicare integral abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune, aleasă de alianță.

Evaluarea ar trebui să aibă o metodologie și o procedură coerente, care să fie stabilite într-un cadru complet de analizat pornind de la aceste elemente constitutive, și aplicate indiferent de agenția care efectuează evaluarea.

Metodologia ar asigura faptul că fiecare procedură este adaptată fiecărei alianțe în parte, ținând seama de misiunea alianței, de componența acesteia (de exemplu, dimensiunea și acoperirea sa geografică) și de domeniul activităților gestionate în comun.

7. REZULTATE ȘI CONSECINȚE

Evaluarea ar avea drept rezultat o decizie a agenției UE de asigurare a calității înregistrate în EQAR sau a agenției UE care pune în aplicare integral abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune, care poate fi pozitivă, pozitivă cu condiții sau negativă.

Ținând seama de cerințele naționale, o decizie de evaluare pozitivă ar acorda alianței dreptul:

- a) de a autoacredita oferta sa educațională comună care a făcut obiectul evaluării, utilizând standardele din abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune și
- b) de a utiliza eticheta de diplomă europeană comună pentru programele care respectă criteriile europene pentru o etichetă de diplomă europeană comună.

Statele membre ar putea să recunoască o decizie de evaluare pozitivă, după cum urmează:

- a) pentru asigurarea externă națională a calității la nivel instituțional: să scutească întreaga ofertă educațională comună care face obiectul unui sistem intern comun de asigurare a calității și care a trecut cu succes evaluarea de la aplicarea unor proceduri naționale suplimentare de asigurare a calității și
- b) pentru asigurarea externă națională a calității la nivel de program: să scutească toate programele care fac obiectul unui sistem intern comun de asigurare a calității care au trecut cu succes evaluarea de la aplicarea unor proceduri naționale suplimentare de asigurare a calității.

Criteriile europene pentru o etichetă de diplomă europeană comună

Criteriile europene sunt împărțite în două categorii:

- Prima categorie se axează pe organizarea programului¹⁸, pe baza criteriilor incluse în ESG și în abordarea europeană¹⁹;
- A doua categorie se axează pe dimensiunea europeană și include criteriile bazate pe valori, reflectând importanța valorilor europene comune. Aceasta promovează valorile Spațiului european al învățământului superior (libertatea academică, integritatea academică, autonomia instituțională, participarea studenților și a personalului la guvernanța învățământului superior, responsabilitatea publică pentru învățământul superior și responsabilitatea publică a învățământului superior) și multilingvismul, incluziunea, durabilitatea mediului, interdisciplinaritatea, oportunitățile de învățare în afara mediului academic, precum și capacitatea de inserție profesională și digitalizarea, ca set de elemente care conferă etichetei de diplomă europeană comună un caracter unic. În acest sens, este important ca instituțiilor de învățământ superior participante să li se fi atribuit Carta Erasmus pentru învățământul superior și ca acestea să fi inclus criteriile dimensiunii europene în dispozițiile lor comune²⁰.

¹⁸ Organizarea programului se referă la modul în care este alcătuit programul comun și la modul în care funcționează acesta în cadrul instituțiilor partenere.

¹⁹ În cadrul unui proces de aliniere dinamică, viitoarele modificări ale ESG și ale abordării europene ar trebui să se aplice și criteriilor de acordare a etichetei de diplomă europeană comună.

²⁰ Dispozițiile privind programele comune se referă la cadrul procedural și juridic care reglementează implementarea și conceperea programului comun. Dispozițiile comune pot viza, de exemplu, admiterea în comun, selecția studenților, programa de învățământ comună, procedurile de asigurare a calității, evaluarea, sistemul de notare, guvernanța comună, politicile de durabilitate, organizarea financiară, abordarea comună privind absolenții, strategia de comunicare și diseminare, politicile comune în materie de proprietate intelectuală. Astfel de dispoziții sunt, de obicei, stabilite în documente comune, cum ar fi acordul de consorțiu.

Criteriile europene sunt structurate în două categorii pentru a reflecta în mod clar responsabilitatea principală a instituțiilor de învățământ superior în protejarea valorilor academice, recunoscând în același timp importanța dimensiunii europene.

Criteriile europene de acordare a etichetei de diplomă europeană comună fac obiectul verificării fie de către o agenție a UE de asigurare a calității înregistrată în Registrul european pentru asigurarea calității în învățământul superior (EQAR), fie de către o agenție a UE care pune în aplicare integral abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune sau, de exemplu, în cazul instituțiilor care se autoacreditează, prin autoevaluări. Criteriile de acordare a etichetei de diplomă europeană comună sunt verificate pe baza declarațiilor pe propria răspundere și a rapoartelor de acreditare sau de evaluare, precum și a documentelor-cheie care prezintă dispozițiile programului comun, cum ar fi, printre altele, acordurile de consorțiu.

Criteriile europene pentru o etichetă de diplomă europeană comună			Niveluri CEC
A. Criterii de organizare a programului			
	A1. Instituții de învățământ superior implicate	Programul comun este oferit de cel puțin 2 instituții de învățământ superior din cel puțin 2 state membre diferite.	6, 7, 8
	A2. Acordarea de diplome comune transnaționale	Programul comun este conceput în comun și implementat în comun de toate instituțiile de învățământ superior implicate.	6, 7, 8
		Programul comun conduce la acordarea unei diplome comune.	6, 7, 8
		Studentilor li se eliberează un supliment la diploma comună.	6, 7
		Programul comun descrie rezultatele învățării și creditele în conformitate cu Ghidul utilizatorilor ECTS.	6, 7

	A3. Dispoziții comune pentru programul comun	Programul comun conține politici, proceduri și/sau dispoziții comune care definesc planificarea și punerea în aplicare a programei de învățământ, precum și toate aspectele organizatorice și administrative. Reprezentanții studenților sunt implicați în procesul decizional de definire a politicilor și procedurilor și/sau dispozițiilor comune.	6, 7, 8
	A4. Măsuri de asigurare a calității	Procese interne și externe de asigurare a calității sunt realizate în conformitate cu Standardele și orientările europene pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior (ESG). Instituțiile de învățământ superior, domeniul de studiu sau programul sunt evaluate de o agenție a UE de asigurare a calității înregistrată în EQAR sau de o agenție a UE care pune în aplicare integral abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune.	6, 7, 8

		Programul comun este evaluat utilizând standardele abordării europene privind asigurarea calității programelor comune (abordarea europeană).	6, 7, 8
	A5. Monitorizarea parcursului profesional al absolvenților	Programul comun monitorizează absolvenții prin intermediul unui sistem de monitorizare a parcursului profesional al absolvenților sau utilizând datele colectate de Observatorul european al sectorului învățământului superior.	6, 7, 8
	A6. Învățarea axată pe student	Programul comun este conceput, consolidat în mod continuu și implementat într-un mod care îi încurajează pe studenți să își asume un rol activ în procesul de învățare. Evaluarea studenților reflectă această abordare.	6, 7, 8

	A7. Campus transnațional – acces la servicii	Programul dispune de politici comune pentru ca studenții și personalul să aibă acces la serviciile relevante din toate instituțiile de învățământ superior participante, în condiții echivalente cu cele ale tuturor studenților înscriși și ale personalului local ²¹ .	6, 7, 8
	A8. Mobilitatea flexibilă și integrată a studenților	Programul comun oferă o mobilitate fizică a studenților de cel puțin 30 de ECTS (care poate fi împărțită pe mai multe șederi) la una sau mai multe instituții partenere. Programul comun are o politică prin care oferă alternative studenților care nu pot călători, cum ar fi schimburile virtuale și/sau mobilitatea mixtă.	6, 7
		Programul comun oferă cel puțin 6 luni de mobilitate fizică la una sau mai multe instituții partenere. Programul comun are o politică prin care oferă alternative studenților care nu pot călători.	8
	A9. Evaluarea și supervizarea în comun a disertațiilor	Disertațiile sunt supervizate de cel puțin 2 supervizori și sunt evaluate în comun de co-supervizori sau de un comitet cu membri din cel puțin 2 instituții diferite situate în 2 țări diferite.	8

²¹ Acest lucru nu implică un drept automat la prestații financiare, cum ar fi burse sau asigurări sociale în toate instituțiile.

B. Criteriile dimensiunii europene

	B1. Interdisciplinaritatea și învățarea bazată pe cercetare	Dispozițiile programului comun includ componente integrate ale interdisciplinarității și/sau de învățare bazată pe cercetare, adaptate naturii și circumstanțelor programului comun.	6, 7, 8
	B2. Oportunități de învățare în afara mediului academic și capacitatea de inserție profesională	Dispozițiile programului comun prevăd oportunități de extindere a experienței de învățare a studenților dincolo de contextul academic, adaptate naturii și circumstanțelor programului comun, inclusiv cerințe ale pieței forței de muncă care includ componente sau activități intersectoriale și dezvoltarea competențelor transversale ²² .	6, 7, 8

²² Astfel de oportunități includ, printre altele, elemente precum cooperarea cu sectoarele economice și sociale în conceperea și punerea în aplicare a programelor de învățământ, stagiile, învățarea la locul de muncă, detașarea/plasarea, voluntariatul, învățarea prin servicii, abordările bazate pe provocări.

	B3. Digitalizarea	Dispozițiile programului comun includ oportunități pentru dobândirea de către studenți a unor competențe și aptitudini digitale corespunzătoare, adaptate naturii și circumstanțelor programului comun.	6, 7, 8
	B4. Valori	Dispozițiile programului comun aderă la valorile Spațiului european al învățământului superior (libertatea academică, integritatea academică, autonomia instituțională, participarea studenților și a personalului la guvernarea învățământului superior, responsabilitatea publică pentru învățământul superior și responsabilitatea publică a învățământului superior) și includ un angajament de promovare a valorilor europene comune ²³ și a cetățeniei democratice.	6, 7, 8

²³ Astfel cum sunt înscrise în articolul 2 din TUE și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

	B5. Multilingvismul	Dispozițiile programului comun oferă oportunități de a înzestra fiecare student cu competențe lingvistice prin expunerea la cel puțin 2 limbi diferite ale UE ²⁴ în timpul activităților de învățare sau al mobilității.	6, 7, 8
	B6. Incluziunea	Dispozițiile programului comun includ un angajament în favoarea unei participări pe scară largă prin promovarea diversității, a egalității și a incluziunii și prin adoptarea de măsuri adaptate pentru a sprijini studenții și personalul cu mai puține oportunități.	6, 7, 8
		Dispozițiile programului comun includ un angajament privind respectarea principiilor Cartei europene a cercetătorilor.	8
	B7. Durabilitatea mediului	Dispozițiile programului comun includ politici și acțiuni legate de durabilitatea mediului și pun în aplicare măsuri de reducere la minimum a ampretei de mediu a activităților sale și prevăd oportunități pentru dobândirea de către studenți a unor aptitudini și competențe verzi adecvate, adaptate naturii și circumstanțelor programului comun.	6, 7, 8

²⁴ Expunerea la limbile UE poate avea loc prin utilizarea activă și/sau pasivă a limbii (limbilor), la orice nivel în activitățile de predare și/sau învățare, la examene, în activități de cercetare, activități profesionale sau de implicare civică și în timpul perioadelor de mobilitate, inclusiv prin efectuarea mobilității într-o țară în care o altă limbă este utilizată predominant în viața de zi cu zi.

Glosar de termeni

Alianță: se referă la un grup format din cel puțin două instituții europene de învățământ superior care s-au angajat într-o cooperare structurală transnațională pe termen lung, care este confirmată printr-o declarație de misiune comună aprobată de fiecare membru al organismelor decizionale relevante ale alianței la nivel instituțional. Această cooperare implică luarea de decizii în comun în ceea ce privește guvernanta și are ca misiune principală furnizarea unei oferte educaționale comune. Alianțele instituțiilor de învățământ superior finanțate în cadrul inițiativei privind universitățile europene constituie exemple notabile.

Oferta educațională: se referă la furnizarea de învățământ superior în sensul său cel mai larg, inclusiv programe care conduc la obținerea unei diplome complete, cursuri care conduc la obținerea unei microcertificări și cursuri care nu fac parte dintr-un program care conduce la obținerea unei diplome formale.

Abordarea europeană privind asigurarea calității programelor comune: abordare care a fost aprobată în mai 2015 de miniștrii europeni responsabili cu învățământul superior și care a fost elaborată pentru a facilita asigurarea externă a calității acestor programe; aceasta definește standarde care se bazează pe instrumentele convenite ale SEIS, fără a aplica criterii naționale suplimentare. Se preconizează că abordarea va facilita abordările integrate privind asigurarea calității programelor comune, care reflectă cu adevărat caracterul lor comun. Abordarea este disponibilă la adresa:

https://www.eqar.eu/assets/uploads/2018/04/02_European_Approach_QA_of_Joint_Programmes_v1_0.pdf

Evaluare: se referă la o verificare a asigurării calității unei instituții de învățământ superior sau a unei oferte educaționale, efectuată fie intern, fie extern.

Program pentru o diplomă comună: se referă la un program comun care conduce la obținerea unei diplome comune.

Diplomă europeană comună: forma finală și definiția conceptului de „diplomă europeană comună” urmează să fie stabilite atunci când Consiliul va decide să ia măsuri în vederea introducerii acesteia, în urma analizei raportului de evaluare al Comisiei privind punerea în aplicare a etichetei de diplomă europeană comună și a studiului de fezabilitate privind diploma europeană comună, astfel cum sunt descrise în Rezoluția Consiliului privind o etichetă de diplomă europeană comună și etapele următoare către o posibilă diplomă europeană comună: stimularea competitivității Europei și a atractivității învățământului superior european. În acest stadiu, aceasta poate fi definită după cum urmează: o diplomă comună acordată studenților pentru a certifica finalizarea unui program comun oferit de două sau mai multe instituții de învățământ superior din țări diferite, inclusiv din cel puțin două state membre ale UE. Programul comun care conduce la acordarea diplomei europene comune îndeplinește un set comun de criterii europene și face obiectul unei asigurări a calității în conformitate cu ESG și cu abordarea europeană, care ar trebui să faciliteze recunoașterea automată în UE. În cazul în care cadrele naționale de calificare impun acest lucru, diploma europeană comună poate fi integrată în legislația națională pentru a facilita implementarea sa în țările instituțiilor participante.

Etichetă de diplomă europeană comună: o etichetă de calitate acordată programelor comune implementate prin cooperare transnațională între instituții de învățământ superior din diferite țări, inclusiv din cel puțin două state membre ale UE, îndeplinind rolul de instrument în crearea unei imagini de marcă, promovând respectarea standardelor europene și oferind vizibilitate și prestigiu programelor comune cărora li s-a acordat eticheta. Eticheta se acordă pe baza unor criterii europene comune în urma unei evaluări efectuate de autoritățile competente de acreditare sau de asigurare a calității, cum ar fi universitățile care se autoacreditează, agențiile de acreditare sau organismele de asigurare a calității.

Activități gestionate în comun: se referă la activitățile alianței și ale instituțiilor sale de învățământ superior membre pe care alianța a decis să le supună sistemului intern comun de asigurare a calității al alianței.

Program comun: se referă la o programă de învățământ integrată coordonată și oferită în comun de diferite instituții de învățământ superior, care conduce la diplome duble/multiple sau la o diplomă comună.

Asigurarea calității: se referă la procesele, atât interne, cât și externe, desfășurate de o instituție de învățământ superior sau de o agenție de asigurare a calității, pentru a asigura un mediu de învățare în care conținutul programelor, oportunitățile de învățare și facilitățile să fie echitabile și adecvate scopului. Activitățile de asigurare a calității au două scopuri:

- **Responsabilitatea:** un sistem de asigurare a calității asigură comunitatea învățământului superior și publicul cu privire la calitatea activităților instituției de învățământ superior prin respectarea unui set de standarde. Acesta poate constitui baza pentru acordarea anumitor drepturi instituției: recrutarea studenților, acordarea de diplome, obținerea de finanțare publică.
- **Îmbunătățirea:** sistemele de asigurare a calității oferă, de asemenea, consiliere și recomandări instituțiilor de învățământ superior și în cadrul acestora cu privire la modul în care și-ar putea îmbunătăți activitatea.

Luate împreună, responsabilitatea și îmbunătățirea unui sistem de asigurare a calității creează încredere în performanța instituției de învățământ superior. Aceste elemente sunt esențiale pentru sprijinirea dezvoltării unei culturi a calității care să fie adoptată de toți: de la studenți și personal la conducerea și gestionarea instituțională. Termenul „asigurarea calității” este utilizat în prezentul document pentru a descrie toate activitățile din cadrul ciclului de ameliorare continuă, și anume atât activitățile de responsabilizare, cât și cele de îmbunătățire.

- a) **Asigurarea internă a calității** se referă la procesele desfășurate la nivel intern chiar de către instituțiile de învățământ superior. De obicei, acestea sunt dezvoltate ca parte a strategiei de asigurare a calității a instituțiilor de învățământ superior, recunoscând responsabilitatea lor principală pentru calitatea ofertei lor și pentru asigurarea acesteia.
- b) **Asigurarea externă a calității** se referă la procesele desfășurate de agenții de asigurare a calității.
- c) **Abordarea instituțională a asigurării externe a calității** înseamnă că instituția trebuie să treacă printr-un proces extern de asigurare a calității numai la nivel instituțional, pentru a evalua eficacitatea proceselor interne de asigurare a calității ale instituției și dacă instituția are o cultură a calității suficient de matură pentru a asigura calitatea ridicată a ofertei sale educaționale. Aceasta permite instituției să dezvolte și să pună în aplicare programe fără a fi necesară o evaluare externă a calității la nivel de program (în multe țări, aceasta se numește autoacreditare).
- d) **O abordare bazată pe programe a asigurării externe a calității** înseamnă că fiecare program (sau grup de programe) oferit de una sau mai multe instituții de învățământ superior trebuie să facă obiectul unei verificări externe a procesului de asigurare a calității.

- e) **Abordarea combinată a asigurării externe a calității** se referă la o situație în care un sistem de învățământ superior are abordări atât la nivel instituțional, cât și la nivel de program în ceea ce privește asigurarea externă a calității. Acest lucru este valabil în majoritatea sistemelor de învățământ superior din UE²⁵.

Standardele și orientările pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior (ESG): reprezintă un set de standarde și orientări pentru procesele interne și externe de asigurare a calității în învățământul superior. ESG nu sunt standarde de calitate și nici nu prevăd modul în care sunt puse în aplicare procesele de asigurare a calității, dar oferă orientări vizând domeniile care sunt vitale pentru asigurarea cu succes a calității și a unor medii de învățare propice în învățământul superior. ESG ar trebui să fie luate în considerare într-un context mai larg, care să includă și cadrele de calificări, ECTS și suplimentul la diplomă, care contribuie, de asemenea, la promovarea transparenței și a încrederii reciproce în învățământul superior în SEIS. ESG sunt disponibile la adresa: <https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>.

²⁵ În cadrul răspunsurilor la un sondaj al Comisiei din 2023 privind punerea în aplicare a Recomandării Consiliului privind crearea de punți pentru o cooperare europeană eficientă în domeniul învățământului superior, 14 ministere au raportat că aplică o abordare combinată în ceea ce privește asigurarea externă a calității.